

Bruxelles, 20.10.2014.
COM(2014) 639 final

**IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU, EUROPSKOM
GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Provedba Europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress — 2013.

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	PROVEDBA PREKO DAVATELJA MIKROKREDITA	3
2.1.	Sklopljeni ugovori	4
2.2.	Mjere koje se financiraju	5
2.3.	Financirani i odbijeni zahtjevi	9
3.	PROVEDBA NA RAZINI PRIMATELJA MIKROKREDITA	9
3.1.	Obujam mikroizjama i broj krajnjih primatelja	9
3.2.	Učinak mikrofinancijskog instrumenta Progress na društvo i zapošljavanje	9
3.2.1.	Dopiranje do skupina u nepovoljnom položaju	9
3.2.2.	Mali iznosi koji imaju velik učinak	11
3.3.	Sektorska i regionalna raspodjela poduzetnika i mikropoduzeća koji su primili potporu	11
4.	KOMPLEMENTARNOST I KOORDINACIJA S DRUGIM INSTRUMENTIMA EUROPSKE UNIJE	12
5.	ZAKLJUČCI I IZGLEDI ZA BUDUĆNOST	13

1. UVOD

U 2013. započela je druga polovica razdoblja ulaganja Europskog mikrofinancijskog instrumenta Progress za zapošljavanje i socijalnu uključenost (u daljnjem tekstu: „mikrofinancijski instrument Progress”). U okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress, koji je 2010. pokrenula Europska komisija (dalje u tekstu: „Komisija”), i dalje će se davateljima mikrokredita nuditi proizvodi kako bi se najkasnije do travnja 2016. poboljšala pristupačnost i dostupnost mikrofinanciranja u Europskoj uniji (EU).

Mikrofinancijski instrument Progress uspostavljen je odlukom br. 283/2010/EU Europskog parlamenta i Vijeća kako bi se raznim instrumentima, a posebno jamstvima i financiranim instrumentima, pružila potpora mikrofinanciranju. Uz financijska sredstva EU-a u iznosu od 105 milijuna EUR, za mikrofinancijski instrument Progress Europska investicijska banka dodijelila je dodatnih 100 milijuna EUR.¹ Mikrofinancijski instrument Progress sastoji se od dva dijela: u sklopu jednog mikrofinancijskim se posrednicima pružaju jamstva, dok im se u sklopu drugog dijela pružaju financirana ulaganja poput zajmova i vlasničkog kapitala. Europski investicijski fond (EIF) vrši upravljanje za oba ta dijela.

U ovom izvješću analizirat će se aktivnosti i razvoj mikrofinancijskog instrumenta Progress u 2013. Većina podataka u ovom izvješću dostavljena je s datumom 30. rujna 2013., a kad su bili dostupni, korišteni su noviji podaci. Stoga se većina novosti iz 2013. odnosi na razdoblje između 1. listopada 2012. i 30. rujna 2013. Navedeni se podaci nadopunjuju informacijama iz „Studije o nesavršenostima u području mikrofinanciranja i mogućnostima za njihovo rješavanje financijskim instrumentom EU-a” (dalje u tekstu „Studija”)² i tekućeg privremenog ocjenjivanja mikrofinancijskog instrumenta Progress (dalje u tekstu „privremeno ocjenjivanje”)³ koje je naručila Komisija.

Strukturom izvješća prate se zahtjevi iz Odluke te se počinje informacijama o dopiranju do posrednika i krajnjih primatelja. Zatim se razmatra društveni učinak mikrofinancijskog instrumenta Progress te njegova komplementarnost s drugim instrumentima EU-a. Izgledi za budućnost opisani su na kraju izvješća, a njima je obuhvaćen i pogled na sljedeći financijski instrument u okviru Programa za zapošljavanje i društvene inovacije (EaSI)⁴, koji će se početi provoditi u drugoj polovici 2014.

2. PROVEDBA PREKO DAVATELJA MIKROKREDITA

Davatelji mikrokredita (tj. javni i privatni subjekti, uključujući banke i nebankarske institucije) imaju ključnu ulogu pri postizanju cilja mikrofinancijskog instrumenta Progress da se krajnjim primateljima dodijeli 500 milijuna EUR⁵ kroz 46 000 mikro zajmova. Porast s 26

¹ Detaljnije informacije o financiranju mikrofinancijskog instrumenta Progress, njegovim proizvodima i upravljanju njime dostupne su u godišnjem izvješću iz 2010.: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011DC0195>.

² Evers & Jung: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=12485&langId=en>.

³ Ramboll Management Consulting (u tijeku).

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:EN:PDF>

⁵ Uključujući sufinanciranje iz privatnog sektora i ponovna pritjecanja novčanih sredstava; vidi i odjeljak 2.2. u nastavku.

davatelja mikrokredita u 2012. na 40 davatelja⁶ u 2013. u 54 operacije te povećanje zemljopisne pokrivenosti od velike su važnosti za postizanje tog cilja.

2.1. Sklopljeni ugovori

Vrste posrednika

Kako je navedeno u nastavku, podjela davatelja mikrokredita je uravnotežena, s 18 nebankarskih institucija i 20 banaka. Osim toga, tu su i dvije javne institucije. Davatelji koji su potpisali ugovore nakon godišnjeg izvješća iz 2012. označeni su podebljanim slovima.

18 nebankarskih institucija: Microstart, Crédal (BE), Jobs MFI, Mikrofond (BG), **Vækstfonden** (DK), Microfinance Ireland (IE), Créa-Sol, Adie, **Initiative France** (FR), SEFEA⁷ (IT), Qredits (NL), Inicjatywa Mikro (PL), FAER, Patria Credit (RO), **SKB Leasing** (SI), **Fair Finance**, **Ezbob**, **GLE** (UK).

20 banaka: Societé Generale Expressbank (BG), Pancretan Cooperative Bank, **Cooperative Bank of Peloponnese** (EL), **Caja Rurales Unidas**, **Colonya Caixa Pollenca**, **Laboral Kutxa** (ES), BCC Mediocreati, BCC Emilbanca, Banca Popolare di Milano, **BCC Bellegra** (IT), Cooperative Central Bank (CY), Siauliu Bankas (LT), Erste Bank (AT), FM Bank (PL), Millenium BCP, Banco Espírito Santo (PT), Banca Transilvania (RO), Sberbank banka, **Banka Koper** (SI), **OTP banka** (SK).

2 javne institucije: ICREF⁸ (ES), **Finmolise** (IT).

Aktivnosti davatelja mikrokredita u državama članicama

U 2013. godini potpisano je 25 novih ugovora, uključujući 15 s davateljima mikrokredita koji prethodno nisu primali potporu u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress. Od tih ugovora, pet ih je sklopljeno s posrednicima iz država članica u kojima se prije nije primjenjivao mikrofinancijski instrument Progress: Danske, Slovačke i Ujedinjene Kraljevine (uključujući tri posrednika). Osim toga, očekuje se da će dva ugovora u zemljama koje trenutačno nisu obuhvaćene mikrofinancijskim instrumentom Progress (Švedska i Hrvatska) biti dovršena u 2014., nakon čega će biti obuhvaćeno ukupno 20 država članica.

Zemljopisna raspodjela mikrofinancijskog instrumenta Progress 31. ožujka 2014.

⁶ Za ažurirani popis posrednika, molimo da posjetite <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=en>.

⁷ Krovna organizacija nekoliko davatelja mikrokredita.

⁸ Krovna organizacija nekoliko davatelja mikrokredita.

2.2. Mjere koje se financiraju

Jamstva

Program za pružanje jamstava bio je vrlo uspješan u 2013. te i dalje pobuđuje velik interes. Broj posrednika koji su primili potporu u vidu jamstva povećao se s 12 u 2012. na 27 na kraju 2013. Budući da se trenutačno priprema više ugovora o jamstvima, ukupan proračun za jamstva od 23,8 milijuna EUR (umanjen za pristojbe EIF-a) koji osigurava EU vjerojatno će do kraja 2014. biti u cijelosti potrošen.

Financirani instrumenti

Dostupni su brojni različiti financirani instrumenti⁹, ali u 2013. godini korišteni su samo nadređeni zajmovi. Ukupno je dodijeljeno devet nadređenih zajmova postojećim ili novim posrednicima. Takvi su instrumenti među posrednicima daleko najpopularniji jer su manje složeni od ostalih. S obzirom na razdoblje ulaganja potrebno za ulaganje u vlasnički kapital, EIF od travnja 2014. više ne pruža taj konkretni financirani instrument. Međutim, poseban cilj novog programa EaSI (vidi odjeljak 5.) jest povećanje institucijskog kapaciteta davatelja mikrokredita. Ulaganja u vlasnički kapital u okviru tog programa imat će važnu ulogu u postizanju tog cilja.

Pregled mikrofinancijskih operacija do 31. prosinca 2013.

Iz tablice u nastavku vidljivo je da neki posrednici primaju i jamstvo i zajam. Treba, međutim, napomenuti da su tim dvama instrumentima uvijek obuhvaćeni različiti portfelji, odnosno jamstvo u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress ne može se koristiti za pokrivanje mikrozajmova koji se financiraju zajmom u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress. Iz tablice je vidljivo i da su neki posrednici više puta primili istu vrstu potpore. Do toga je moglo doći jer su uspjeli pružiti dovoljan broj mikrozajmova da im se omogući podnošenje zahtjeva za novu potporu (npr. Microstart) ili zato što je isti instrument korišten za davanje mikrozajmova različitim vrstama klijenata te su stoga istim instrumentom obuhvaćeni različiti

⁹ Detaljnije informacije o proizvodima mikrofinancijskog instrumenta Progress dostupne su u godišnjem izvješću iz 2010.

portfelji (npr. drugo i treće jamstvo za FM Bank). Obveze po kreditima za subjekte FAER i Inicijatywa Mikro povećane su kao rezultat uspješne provedbe mikrofinancijskog instrumenta Progress. Subjektu Adie također je dodijeljen velik zajam, uz sporazum o jamstvu koji je potpisao na kraju 2012.

**Tablica 1.: Operacije mikrofinancijskog instrumenta Progress do 31. prosinca 2013.
(nove operacije prikazane su podebljanim slovima)**

Država članica	Posrednik	Instrument	Potpora posredniku (EUR)
BE	Microstart	Jamstvo	100 000
		Jamstvo	200 000
BE	Crédal Société Coopérative	Jamstvo	300 000
BG	JOBS MFI	Nadređeni zajam	6 000 000
		Jamstvo	200 000
BG	Mikrofond	Nadređeni zajam	3 000 000
BG	Société Generale Expressbank	Nadređeni zajam	8 500 000
DK	Vaekstfonden	Jamstvo	200 000
IE	Microfinance Ireland	Jamstvo	1 400 000
	(First Step)	Jamstvo	100 000
EL	Pancretan Cooperative Bank	Jamstvo	900 000
EL	Cooperative Bank of Peloponnese	Nadređeni zajam	4 000 000
ES	ICREF	Nadređeni zajam	4 000 000
ES	Caja Rurales Unidas	Nadređeni zajam	8 000 000
ES	Colonya Caixa Pollenca	Jamstvo	300 000
ES	Laboral Kutxa	Jamstvo	800 000
FR	Créa-Sol	Nadređeni zajam	1 000 000
		Nadređeni zajam	1 000 000

FR	Adie	Jamstvo	2 300 000
		Nadređeni zajam	5 000 000
FR	Initiative France	Jamstvo	500 000
IT	SEFEA	Nadređeni zajam	2 000 000
IT	BCC Mediocrati	Nadređeni zajam	3 000 000
IT	BCC Emilbanca	Nadređeni zajam	2 000 000
IT	Banca Popolare di Milano	Zajam s podjelom rizika	4 000 000
IT	BCC Bellegra	Nadređeni zajam	1 300 000
IT	Finmolise	Nadređeni zajam	1 000 000
CY	Cooperative Central Bank	Nadređeni zajam	4 000 000
LT	Siauliu Bankas	Nadređeni zajam	5 000 000
NL	Qredits	Jamstvo	1 300 000
		Jamstvo	1 700 000
AT	Erste Bank	Jamstvo	500 000
PL	Inicjatywa Mikro	Nadređeni zajam	3 900 000
		Nadređeni zajam	3 200 000
PL	FM Bank	Jamstvo	800 000
		Jamstvo	1 300 000
		Jamstvo	900 000
PT	Millenium bcp	Jamstvo	300 000
		Jamstvo	500 000
PT	Banco Espírito Santo	Nadređeni zajam	8 800 000
RO	FAER	Nadređeni zajam	1 000 000
		Nadređeni zajam	1 000 000
RO	Patria Credit	Jamstvo	1 000 000

		Nadređeni zajam	8 000 000
RO	Banca Transilvania	Nadređeni zajam	7 500 000
		Jamstvo	1 700 000
SI	Sberbank banka	Podređeni zajam	8 800 000
SI	Banka Koper	Jamstvo	600 000
SI	SKB Leasing	Nadređeni zajam	9 000 000
SK	OTP banka	Jamstvo	1 300 000
UK	Fair Finance	Jamstvo	200 000
UK	EZBOB	Jamstvo	400 000
UK	GLE	Jamstvo	900 000
18 država članica	40 davatelja mikrokredita	54 ugovora	134 700 000*

* Za ugovore o zajmu uključen je doprinos EIB-a

Financijski obujam

Ukupne obveze za davatelje mikrokredita iznose 134,7 milijuna EUR (uključujući jamstva, čiji je najveći dopušteni iznos 20,7 milijuna EUR), a ukupan iznos isplaćenih sredstava putem financiranih instrumenata jest 60,17 milijuna EUR. Razlog tomu je činjenica da se isplata ne vrši odmah nakon potpisivanja ugovora te se može podijeliti u nekoliko obroka, dok se ne ispune uvjeti ugovora. Nebankarske institucije općenito su brže tražile isplate nego banke.

S jamstvima je situacija drugačija, i to djelomično zbog značajki tog proizvoda. Jamstva se ne isplaćuju kao financirana ulaganja. Može ih se aktivirati u slučaju neispunjenja ugovorne obveze te pokrivaju samo dio portfelja davatelja mikrokredita. Iz sličnih razloga kao prošle godine¹⁰ neto iznos aktiviranih jamstava relativno je malen, 1,34 milijuna EUR, od čega su gotovo 90 % aktivirali FM Bank i Qredits. Očekuje se da će se neto iznos aktiviranih jamstava s vremenom znatno povećati. Na kraju ožujka 2014. iznosio je 2,11 milijuna EUR.

Ostvareni stupanj poluge

Učinkom poluge objašnjava se kako se uz početno financiranje EU-a u iznosu od 100 milijuna EUR može postići cilj od 500 milijuna EUR u mikroiznajmovima.¹¹ Zahvaljujući suulaganju EIB-a, postignut je faktor poluge od približno dva, što se dalje množi faktorom poluge ostvarenim na razini davatelja mikrokredita. Jamstvima je ostvaren najveći dio

¹⁰ Vidi godišnje izvješće za 2012.: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10430&langId=en>.

¹¹ Za mikrofinancijski instrument Progress ukupno je dodijeljeno 104,2 milijuna EUR, uključujući 3 milijuna u sklopu Pripremnih aktivnosti Europskog parlamenta, koji su dodijeljeni 2010.

postignute poluge. Drugi najčešće korišten instrument jest nadređeni zajam. Za tu konkretnu vrstu financiranja teško je ostvariti učinak poluge na izvorno financiranje jer posrednik ponekad jednostavno trećoj strani pozajmi iznos koji je dodijeljen u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress. Međutim, neki su posrednici čak i u slučaju nadređenog zajma tražili polugu faktora od 1,5 ili 2, a u iznimnim slučajevima određena je poluga od čak 5. Prema najnovijim predviđanjima EIF-a, unatoč prisutnosti nadređenih zajmova među financiranim instrumentima, u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress bit će postignut cilj poluge od 5. Razlog je tomu to što je za sporazume o jamstvima ostvaren viši faktor poluge od predviđenog.

2.3. *Financirani i odbijeni zahtjevi*

Nekoliko podnositelja zahtjeva nije uspjelo dovršiti postupak podnošenja zahtjeva i dobiti odobrenje Komisije (za jamstva) u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress. Međutim, kao i prethodnih godina, do formalnog odbijanja vjerojatno neće doći na razini odbora EIF-a, kojemu se podnose samo temeljito pregledani zahtjevi. Privremenim ocjenjivanjem provest će se detaljnija analiza razloga nepotpunosti nekih zahtjeva.

3. PROVEDBA NA RAZINI PRIMATELJA MIKROKREDITA

Prema najnovijim predviđanjima, više od 20 000 krajnjih primatelja primilo je do 31. ožujka 2014. mikrozaajmove u iznosu od 182 milijuna EUR. To predstavlja značajno povećanje, ali još uvijek velik nedostatak na tržištu, koji je potrebno ukloniti. U okviru Studije procijenjeno je da je ukupan iznos nezadovoljene potražnje za mikrozaajmovma na razini krajnjih primatelja u Europi 2,7 milijardi EUR.

3.1. *Obujam mikrozaajmova i broj krajnjih primatelja*

Na dan izvješća postojalo je 12 690 krajnjih primatelja, od kojih je nekima dodijeljeno više od jednog mikrozaajma. Točnije, 5942 klijenta primila su 6236 mikrozaajmova ukupne vrijednosti 51,6 milijuna EUR, koje su, zahvaljujući financiranim instrumentima, trećoj strani pozajmili davatelji mikrokredita. Jamstvima je posrednicima omogućeno davanje 7016 mikrozaajmova u iznosu od ukupno 69,3 milijuna EUR za 6748 primatelja mikrokredita.

Međutim, nisu svi zainteresirani poduzetnici uspješni pri podnošenju zahtjeva za mikrozaajmove. Na temelju zamjenske stope odbijanja, procijenjeno je da je odbijeno gotovo 2000 zahtjeva za zajmove za koje je predviđena potpora financiranim instrumentima.

3.2. *Učinak mikrofinancijskog instrumenta Progress na društvo i zapošljavanje*

Iz ciljeva mikrofinancijskog instrumenta Progress, kako su navedeni u Odluci, jasno je da će ključno biti dopiranje do skupina u nepovoljnom položaju.

3.2.1. *Dopiranje do skupina u nepovoljnom položaju*

Podaci o učinku mikrofinancijskog instrumenta Progress na društvo prikupljaju se na razini primatelja mikrokredita i na godišnjoj se bazi dostavljaju Komisiji. Na temelju privremenog ocjenjivanja vidljivo je da se obvezom izvješćivanja o tim vrijednostima ne nameće značajno opterećenje davateljima mikrokredita, ali moglo bi predstavljati veći izazov subjektima čije se poslovanje još uvijek velikim dijelom odvija u papirnatom obliku. Stoga bi ispunjavanje zahtjeva za izvješćavanjem o učinku na društvo moglo imati pozitivan učinak na cjelokupnu

upravu davatelja mikrokredita. Međutim, u podacima navedenima u nastavku ne uzimaju se u obzir svi krajnji primatelji jer ti podaci nisu dostupni za svakog od njih.

Otvaranje radnih mjesta samozapošljavanjem i pokretanjem novih poduzeća

Poduzetništvo se često smatra pogodnom alternativom radu za plaću te može značajno pridonijeti borbi protiv nezaposlenosti. Poteškoće u pristupu financijskim sredstvima jedna su od glavnih zapreka potencijalnim poduzetnicima i to je bio jedan od glavnih razloga uspostavljanja mikrofinancijskog instrumenta Progress. U izvješćima o učinku na društvo iz 2013. potvrđuje se da se, uz dovoljna financijska sredstva, poduzetništvo može uspješno razvijati i pomoći pri rješavanju problema nezaposlenosti u skupinama u nepovoljnom položaju. Od svih osoba za koje su dostupni podaci, njih 60 % bilo je nezaposleno ili neaktivno kad su podnosili zahtjev za mikrozajam, što je znatno više od 32 %, koliko ih je bilo 2012. Budući da primatelji mikrokredita u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress često nemaju pristup drugim oblicima financiranja, vjerojatno je da bi bez mikrozajma dodijeljenog u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress ostali nezaposleni. Oko 38 % zabilježenih primatelja bilo je zaposleno, gotovo 2 % nije odgovorilo, a ostali su bili studenti.

Poduzetnice

Više od 36 % zabilježenih poduzetnika su žene, što je nešto manje od 39 %, koliko ih je bilo prošle godine. Tri od 19 davatelja koji su u zadanom roku dostavili podatke u izvješću navelo je da je ove godine veći dio zajmova dodijeljen ženama nego muškarcima. Ti su davatelji dvije portugalske banke, Millenium bcp (50,03 %) i Banco Espírito Santo (58 %) te litvanska Siaulių Bankas (67 %). Još je devet davatelja imalo solidan postotak žena među klijentima – oko 40 % njihovih portfelja.

Poduzetništvo mladih i starijih

Iako je većina primatelja zajmova bila u glavnoj dobnoj skupini od 25 do 54 godine starosti (84,4 %), iz prikupljenih podataka vidljivo je da se mikrofinancijskim instrumentom Progress koristi i značajna skupina mlađih od 25 godina (5,9 % primatelja, u odnosu na 5,2 % prošle godine). U privremenom ocjenjivanju bit će navedena preciznija podjela po dobi.

Podupiranje manjina

Zbog pravnih ograničenja ili osjetljivosti te teme, informacije o podupiranju manjina i dalje su ograničene. Očekuje se da će se više informacija prikupiti u okviru privremenog ocjenjivanja, tijekom kojeg će osim upitnika biti provedeni i individualni razgovori. Svjesni smo, međutim, da neki posrednici imaju značajne kontakte sa zajednicama Roma, npr. Adie u Francuskoj i Mikrofond u Bugarskoj.

Prethodno obrazovanje

Primatelji mikrokredita imaju različite razine obrazovanja: neki uopće nemaju formalno obrazovanje, dok su drugi poduzetnici sa sveučilišnim obrazovanjem. Dva francuska davatelja mikrokredita najviše su radila na dopiranju do osoba s osnovnoškolskim obrazovanjem ili bez formalnog obrazovanja. BCC Mediocreati i Millenium bcp, s druge strane, imaju najveći udio primatelja s višim ili visokim obrazovanjem. Najveća skupina poduzetnika, 42,89 % prema dostupnim podacima, ima završeno srednje obrazovanje.

Održiv učinak

Manji broj zabilježenih aktiviranih jamstava znači da krajnji primatelji imaju veću sposobnost vraćanja svojih mikroizjama. To znači da su nastavili sa svojim poslovnim aktivnostima ili su počeli raditi za plaću. Istraživanjem provedenim među primateljima mikrokredita u sklopu privremenog ocjenjivanja pružit će se dodatne informacije o trenutnom statusu konačnih primatelja.

3.2.2. Mali iznosi koji imaju velik učinak

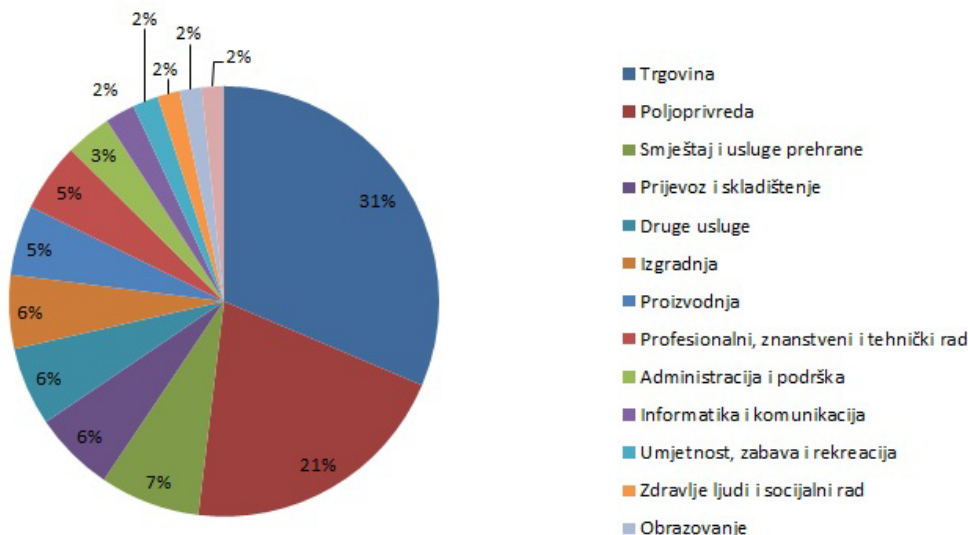
Po definiciji, najveći iznos mikroizjama može biti 25 000 EUR. Privremenim ocjenjivanjem pokazalo se da jedan posrednik misli da je to ograničenje prenisko. Pa ipak, kao i prethodnih godina, rijetko se doseže taj maksimalni iznos.

30 % mikroizjama koji se podupiru jamstvima iznosi manje od 5000 EUR, a 40 % ih je između 5000 i 10 000 EUR. Teško je utvrditi jasan uzorak za njihove iznose. Primjerice, nebankarski mikrofinancijski posrednik iz zapadne Europe može davati neke od najmanjih mikroizjama (npr. Microstart), jednako kao i najveće (npr. Qredits). Situacija je vrlo slična i za mikroizjame koji se daju putem financiranih instrumenata. 70 % njih manje je od 10 000 EUR, a 51,3 % je manje od 5000 EUR.

3.3. *Sektorska i regionalna raspodjela poduzetnika i mikropoduzeća koji su primili potporu*

Sektorska raspodjela financiranih mikropoduzeća

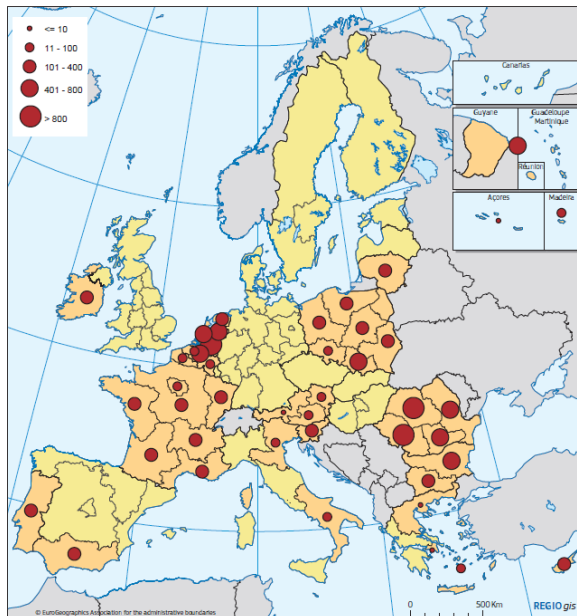
Raspodjela po sektorima i dalje je vrlo slična onoj iz 2012.: više od polovine krajnjih primatelja dolazi iz sektora trgovine (taj je udio od prošle godine povećan za 3 %) i poljoprivrede (smanjenje za 7 %).

Regionalna raspodjela financiranih mikropoduzeća

Na karti u nastavku prikazan je broj primatelja prema klasifikaciji regija NUTS1 na dan 30. rujna 2013. te je vidljiva dobra zemljopisna pokrivenost mikrofinancijskim instrumentom Progress. U nekim državama u kojima postoje davatelji mikrokredita koji su potpisali ugovor

u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress možda još nisu vidljivi primatelji jer obično treba proći neko vrijeme od potpisivanja ugovora do posrednikove stvarne isplate mikrozajma.

4. KOMPLEMENTARNOST I KOORDINACIJA S DRUGIM INSTRUMENTIMA EUROPSKE UNIJE

Kako bi se bolje doprlo do konačnih primatelja i dalje razvilo mikrofinancijsko tržište u EU-a, cilj je mikrofinancijskog instrumenta Progress stvoriti dodanu vrijednost osiguravanjem učinkovite koordinacije i pametne komplementarnosti s drugim instrumentima EU-a.

Svi davatelji mikrokredita moraju raditi sa subjektima koji pružaju usluge obuke i mentorstva, posebno ako ih se podupire sredstvima iz Europskog socijalnog fonda (ESF). Prema preliminarnim rezultatima privremenog ocjenjivanja, to je učinilo oko 50 % davatelja mikrokredita. Komisija razumije važnost usluga poslovnog razvoja za samozaposlene ljude i mikropoduzeća, posebno za one koji dolaze iz skupina u nepovoljnom položaju. Stoga od EIF-a i dalje traži provođenje tog ključnog zahtjeva.

Samim mikrofinancijskim instrumentom Progress ne može se u potpunosti obuhvatiti tržišni nedostatak koji je utvrđen Studijom. Komisija potiče države članice da aktivnije rade na ponudi nacionalnih programa za mikrofinanciranje financijskih instrumenata, posebno s pomoću svojih sredstava iz ESF-a. Novim programom EaSI pomoći će se u rješavanju tog nedostatka. Taj program ima tri glavna dijela: Progress, EURES i Mikrofinanciranje i socijalno poduzetništvo. U sklopu trećeg dijela bit će dodijeljen proračun od najmanje 86 milijuna EUR za mikrofinanciranje, nadogradnju aktivnosti u sklopu mikrofinancijskog instrumenta Progress i dodavanje novih, primjerice aktivnosti povezanih s izgradnjom kapaciteta. Osim tog proračuna, otplate iz mikrofinancijskog instrumenta Progress koristit će se za dodatnu potporu u okviru trećeg dijela programa EaSI. Te se otplate očekuju od 2018., od Komisijinog dijela ukupnog proračuna za financirane instrumente.

Tehnička pomoć Komisije za davatelje mikrokredita, Zajednička akcija za potporu mikrofinancijskim institucijama u Europi (JASMINE), imala je važnu ulogu u razvoju tržišta

od njegova početka 2008. do kraja 2013. Uzimajući u obzir pozitivan učinak inicijative na sektor i njezinu komplementarnost s mikrofinancijskim instrumentom Progress te u skladu sa zahtjevima dionika za daljnjom integracijom mikrofinancijskih aktivnosti Komisije, Komisija će u budućnosti financirati takve aktivnosti u sklopu dijela Progress programa EaSI. Komisija namjerava proširiti svoje aktivnosti i prilagoditi ih kako bi se pomoglo u rješavanju postojećih nedostataka na tržištu (npr. pravni savjeti, prilagođeno osposobljavanje).

5. ZAKLJUČCI I IZGLEDI ZA BUDUĆNOST

U 2013. se potvrdilo očekivanje da će, nakon sporog početnog prihvaćanja, doći do stalnog porasta u pružanju mikrozajmova krajnjim primateljima. Studijom se potvrdila potreba za proširenjem zemljopisne pokrivenosti mikrozajmovima te se pokazalo da u cijelom EU-u postoji značajna nezadovoljena potražnja za mikrozajmovima. Na to se odgovorilo proširenjem aktivnosti u sklopu mikrofinancijskog instrumenta Progress na tri dodatne države članice u 2013. (Dansku, Slovačku i Ujedinjenu Kraljevinu) te na još dvije u 2014. (Švedsku i Hrvatsku).

Jamstva su se pokazala kao iznimno uspješan instrument za mikrofinancijsku potporu te se očekuje da će do kraja 2014. njihov proračun biti u potpunosti iskorišten. Pri uspostavljanju novih financijskih instrumenata u okviru programa EaSI 2014. – 2020., prioritet će imati davanje jamstava mikrofinancijskim posrednicima.

Izještavanjem o učinku na društvo potvrdilo se da su u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress pojačane aktivnosti dopiranja do skupina u nepovoljnom položaju te da taj instrument ima snažan učinak na otvaranje radnih mjesta jer se u sklopu njega nezaposlenima i ekonomski neaktivnima olakšava pristup financijskim sredstvima.

Aktivnosti u sklopu trećeg dijela programa EaSI početi će u 2014. Iskustva s mikrofinancijskim instrumentom Progress primijenjena su pri osmišljavanju financijskih instrumenata u tom dijelu programa i pri donošenju odluke da se više pažnje posveti izgradnji kapaciteta za davatelje mikrokredita. Isto tako, bit će pruženo više tehničke pomoći u okviru prvog dijela programa EaSI.

Proizvodi u okviru mikrofinancijskog instrumenta Progress nuditi će se do 2016., kako je i planirano, čime se nastavlja rad na rješavanju nedostatka financiranja na mikrofinancijskom tržištu EU-a. Nakon prestanka dostupnosti mikrofinancijskog instrumenta Progress, iznos koji se duguje EU-u upotrijebit će se za mikrofinancijsku potporu i potporu socijalnom poduzetništvu u okviru programa EaSI.